

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN
Allmänna avdelningen

DOM
2009-10-05
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
19157-09
Enhet 15

SÖKANDE

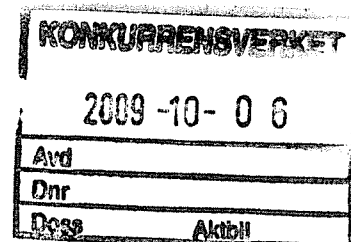
Stena Recycling AB, 556132-1752
Box 815
391 27 Kalmar

MOTPART

Skatteverket
106 61 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår Stena Recycling AB:s ansökan.

Länsrätten upphäver sitt interimistiska beslut av den 24 september 2009.

Dok.Id 463293

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post: lansrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Skatteverket genomför en upphandling av destruktions tjänster för omhändertagande av sekretesshandlingar, vanligt returpapper och kartong, dnr 132 481982-09-/21. Upphandlingen genomförs som en öppen upphandling enligt 4 kap. LOU. Upphandlingen är uppdelad på geografiska anbudsområden där anbud kan lämnas på ett eller flera områden. Anbud måste dock lämnas på hela uppdraget för ett anbudsområde.

I tilldelningsbeslut den 9 september 2009, enligt uppgift avsänt från Skatteverket den 14 september 2009, beslöt den upphandlande myndigheten att för anbudsområdena Mälardalsregionen, Norra regionen, Södra regionen, Västra regionen, Orten Visby, KFM Avd Norra, KFM Avd västra och KFM avd Östra (Stockholm) anta IL Recycling Service AB ("IL").

YRKANDE M.M.

Stena Recycling AB ("Stena") ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att upphandlingen skall göras om. Till stöd för sin talan anför Stena i huvudsak följande. IL har lämnat så exceptionellt låga priser att detta måste uppfattas som mycket anmärkningsvärt. De priser som IL offererat i den nuvarande upphandlingen ligger på ett flertal orter 40-50 procent lägre än nivåerna som IL offererade för fyra år sedan. Denna prisförändring är synnerligen anmärkningsvärd med tanke på att det förflutit fyra år med inflation och ökade drivmedelspriser etc, varför en prissänkning med över 40 procent måste anses som mycket tvivelaktig. Inga större förändringar i sättet på vilket IL genomför sekretesshanteringen kan styrkas. De priser som lämnades av samtliga anbudsgivare för fyra år sedan lämnades redan då med för branschen små marginaler. Skatteverket har brustit i sin bedömning av de i förfrågningsunderlaget angivna utvärderingskriterierna rörande pris, då punkten 8.1 i förfrågningsunderlag inte beaktats och en överträdelse av LOU har därmed skett. – Stena bifogar bl.a. tilldelningsbeslut den 9 september 2009 och förfrågningsunderlaget i upphandlingen.

Skatteverket bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Skatteverket har i upphandlingen inte brutit mot någon av de bakomliggande gemenskapsrättsliga principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Inte heller har Skatteverket avvikit från de i förfrågningsunderlaget angivna kraven eller bedömningsgrunderna. Skatteverket har beaktat angivna priser och inte haft anledning att ifrågasätta dessa. Något formfel har inte begåtts. I 8.1 i förfrågningsunderlagets har angetts att orimligt låga anbud kan komma att förkastas. Skrivningen är informativ och är kopplad till lagtexten i 12 kap. 3 § LOU. Det finns ytterligare en leverantör som också lämnat anbud i upphandlingen som har sänkt sina priser drastiskt jämfört med upphandlingen 2005, Hans Andersson Group AB ("HA"). De priser som IL och HA offererade 2005 ligger dessutom betydligt högre på sina håll för vissa behållartyper, än vad Stena offererar i nuvarande upphandling. Det finns inget som talar för att Stena skulle vinna uppdragen i t.ex. Mälardalsregionen och Västra regionen om IL skulle ha offererat högre priser då HA har offererat lägre priser än Stena inom nästan samtliga behållarintervaller. Varje upphandling bedöms var för sig utifrån de krav som återfinns i underlaget. Skatteverkets och Kronofogdemyndighetens organisation var också en helt annan i den föregående upphandlingen. Till bedömningen av om rimliga priser anses föreligga eller om det finns anledning att ifrågasätta dem, läggs möjligheten att det inte är osannolikt att anbudsgivaren kan ha ingått samarbeten med andra leverantörer eller ha andra affärer i samma område som ger en bättre kostnadsbild och som i sin tur kan ge bättre priser i just denna upphandling. IL anger i sitt anbud att de har under avtalsperioden ingått samarbete med Reisswolf, en annan stor leverantör på marknaden inom sekretesshantering, som också lämnade anbud i upphandlingen 2005. I de norra delarna av Sverige anger IL även att de numer destruerar på plats med mobil destruktionsanläggning. Priserna i upphandlingen styrs av läge samt var leverantörernas destruktionsanläggningar ligger. Sammanfattningsvis har de priser som leverantörerna offererat varit rimliga och marginalerna små i den totala poängsammanställningen mellan leverantörerna. Vidare föreligger ingen skyldighet att förkasta anbud.

Upphandlande myndigheter har att se till att förfrågningsunderlag och bedömningar genomsyras av transparens, likabehandling och övriga EG-rättsliga principer. Ansvar för anbudsgivare är att seriöst lämna anbud som de kan upprätthålla under avtalstiden. Praxis pekar tydligt på detta och att upphandlande myndighet ska kunna visa att anbudet är oseriöst och att det är osannolikt att leverantören kommer kunna leverera.

Länsrätten har den 24 september 2009 förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 12 kap. 3 § LOU är följande föreskrivet. En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

En begäran om förklaring kan gälla

1. om anbudsgivaren kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder att fullgöra kontraktet,
2. om anbudsgivaren kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,
3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggtreprenader som föreslås av anbudsgivaren,
4. om anbudsgivaren iakttar de bestämmelser om arbetarskydd och arbetsförhållanden som gäller på den ort där kontraktet skall fullgöras, och
5. om anbudsgivaren fått möjlighet att erhålla statligt stöd.

Den upphandlande myndigheten skall ge anbudsgivaren tillfälle att yttra sig över myndighetens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de lämnade förklaringarna.

I 16 kap. 2 § första stycket LOU är följande föreskrivet. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

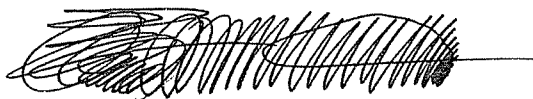
I 8.1 i förfrågningsunderlaget i upphandlingen har såvitt nu är i fråga angetts att orimligt låga anbud kan komma att förkastas om inte anbudsgivaren, efter anmodan, kan lämna en tillfredsställande förklaring.

Länsrättens bedömning

Länsrätten konstaterar inledningsvis att vad som angetts i 8.1 förfrågningsunderlaget om förkastande av orimligt låga anbud endast synes avsett att upplysa om vad som är föreskrivet i 12 kap. 3 § LOU. Länsrätten konstaterar vidare att den aktuella bestämmelsen medför en möjlighet men inte en skyldighet för upphandlande myndigheter att i vissa fall förkasta låga anbud (se t.ex. Kammarrätten i Stockholms dom den 5 april 2007 i mål nr 235-07 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 juni 2007 i mål nr 1641-07). Bakgrunden till bestämmelsen är att skydda anbudsgivare mot att en upphandlande myndighet mer eller mindre godtyckligt utesluter anbud som den inte anser seriösa. Vidare torde möjligheten att utesluta sådana anbud även ha tillkommit för att upphandlande myndigheter inte ska behöva anta anbud i situationer där det framstår som osannolikt att leverantören kommer att kunna leverera upphandlingsföremålet till det offererade priset eller överhuvudtaget. Något hinder mot att anta anbud med onormalt låga anbudspriser finns däremot i princip inte.

Det är inte visat att Skatteverket förfarit felaktigt som i upphandlingen antagit anbud från IL, varför ansökan om åtgärder enligt LOU skall avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a).

Kurt Björk
rådman

Föredragande har varit Henrik Grönberg.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledningen förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

